



Kaj Munks prædiken 10. søndag efter trinitatis

Taler

Kaj Munk
Præst og dramatiker

Dato

29. august 1943

Sted

Vedersø Kirke

Omstændigheder

D. 29. august markerer afslutningen på den såkaldte samarbejdspolitik, som den danske regering førte med den tyske besættelsesmagt fra Danmarks besættelse d. 9. april 1940 frem til 29. august 1943, da den danske regering trådte tilbage, og besættelsesmagten indførte militær undtagelsestilstand.

- 1 Det er i Dag en stolt Dag for Danmark.

Det, vi har lidt saa frygteligt under de sidste 3-4 Aar, vor Halvhed, vor Øjentjeneste for Uretten, synes nu at kunne faa Ende. Atter og atter har
5 alvorlige Kristne maattet spørge sig selv: Er vi ikke helt uden for Guds Plan i disse Aar? Og den Fare vidste vi jo dog var uendeligt større end Fjendskab med Tyskland. Dette sidste kommer vi nok over, det andet aldrig.

Nu aander vi op, nu hilser vi hinanden med et Tillykke, Landsmænd. Nu er vor
10 Stilling klar. Hvis vi vil selv, er det bedste sket os: at vi er i Guds Hænder. Vi opgiver selv at kunne klare os, med Snildhed og Eftergiven og Dobbeltspil — vi faar nu, hvad Gud vil — vi kaster os ind paa den levende Gud. Lidelse vil komme, Blod vil flyde — det har altid hørt med til for Alvor at være et Guds Barn. Endelig tør vi Danske begynde at nynne paa: “Vor Gud han er saa fast en
15 Borg, han kan os vel bevare.” Thi skønt Gud er almægtig, kan han dog kun bevare de Mennesker, for hvem han er den faste Borg.

Inden jeg gik til Kirke, gjorde jeg noget, jeg ellers aldrig gør; jeg slog op paa et tilfældigt Sted i Bibelen. Og nu skal jeg læse for jer, hvad der blev givet mig:

20

Apostlenes Gerninger Kapitel 27, Vers 7 og fremefter til Kapitel 28, Vers 2:

Men da Sejladsen i mange Dage gik langsomt, og vi med Nød og næppe naaede henimod Knidus (thi Vinden føjede os ikke), holdt vi ned under Kreta ved
25 Salmone. Med Nød og næppe sejlede vi der forbi og kom til et Sted, som kaldes “Gode Havne”, nær ved Byen Lasæa. Men da en rum Tid var forløben, og

Sejladsen allerede var farlig, saasom endog Fasten allerede var forbi, formanede Paulus dem og sagde:

30

“I Mænd! jeg ser, at Sejladsen vil medføre Ulykke og megen Skade, ikke alene paa Ladning og Skib, men ogsaa paa vort Liv.” Men Hovedsmanden stode mere paa Styrmanden og Skipperen end paa det, som Paulus sagde. Og da Havnen ikke egnede sig til Vinterleje, besluttede de fleste, at man skulde sejle
35 derfra, om man muligt kunde naa hen og overvintre i Fønix, en Havn paa Kreta, som vender imod Sydvest og Nordvest.

Da der nu blæste en Søndenvind op, mente de at have naaet deres Hensigt, lettede Anker og sejlede langs med og nærmere ind under Kreta. Men ikke længe
40 derefter for der en heftig Storm ned over den, den saakaldte “Eurakvilo”. Og da Skibet reves med og ikke kunde holdes op imod Vinden, opgave vi det og lode os drive. Men da vi løb ind under en lille Ø, som kaldes Klavde, formaaede vi med Nød og næppe at bjerge Baaden. Men efter at have trukket den op, anvendte de Nødmidler og omsurrede Skibet; og da de frygtede for, at de skulde
45 blive kastede ned i Syrten, firedede de Sejlene ned og lode sig saaledes drive. Og da vi maatte kæmpe haardt med Stormen, begyndte de næste Dag at kaste over Bord. Og paa den tredje Dag udkastede de med egne Hænder Skibets Redskaber. Men da hverken Sol eller Stjerner lode sig se i flere Dage, og vi havde et Uvejr over os, som ikke var ringe, blev fra nu af alt Haab om Redning os
50 betaget. Og da man længe ikke havde taget Føde til sig, saa stod Paulus frem midt iblandt dem og sagde: “I Mænd! man burde have adlydt mig og ikke være sejlet bort fra Kreta og have sparet os denne Ulykke og Skade. Og nu formaner jeg eder til at være ved godt Mod; thi ingen Sjæl af eder skal forgaa, men alene Skibet. Thi i denne Nat stod der en Engel hos mig fra den Gud, hvem jeg
55 tilhører, hvem jeg ogsaa tjener, og sagde: “Frygt ikke, Paulus! du skal blive stillet for Kejseren; og se, Gud har skænket dig alle dem, som sejle med dig.” Derfor, I Mænd! værer ved godt Mod; thi jeg har den Tillid til Gud, at det skal ske saaledes, som der er blevet talt til mig. Men vi maa strande paa en Ø.”

60 Men da den fjortende Nat kom, og vi dreve i det adriatiske Hav, kom det Skibsfolkene for ved Midnatstid, at der var Land i Nærheden. Og da de loddede, fik de tyve Favne, og da de lidt længere fremme atter loddede, fik de femten Favne. Og da de frygtede, at vi skulde støde paa Skær, kastede de fire Ankere ud fra Bagstavnen og bade til, at det maatte blive Dag.

65

Men da Skibsfolkene gjorde Forsøg paa at flygte fra Skibet og firede Baaden ned i Søen under Paaskud af, at de vilde lægge Ankere ud fra Forstavnen, da sagde Paulus til Høvedsmanden og Stridsmændene: "Dersom disse ikke blive i Skibet, kunne I ikke reddes."

70

Da kappede Stridsmændene Baadens Tove og lode den falde ned. Men indtil det vilde dages, formanede Paulus alle til at tage Næring til sig og sagde: "Det er i Dag den fjortende Dag, I have ventet og tilbragt uden at spise og intet taget til eder. Derfor formaner jeg eder til at tage Næring til eder, thi dette hører med til eders Redning; ikke et Haar paa Hovedet skal gaa tabt for nogen af eder." Men da han havde sagt dette, tog han Brød og takkede Gud for alles Øjne og brød det og begyndte at spise. Da bleve de alle frimodige og toge ogsaa Næring til sig. Men vi vare i Skibet i alt to Hundrede og seks og halvfjerdsindstyve Sjæle.

80

Og da de vare blevne mættede med Føde, lettede de Skibet ved at kaste Levnedsmidlerne i Søen. Men da det blev Dag, kendte de ikke Landet; men de bemærkede en Vig med en Forstrand, som de besluttede, om muligt, at sætte Skibet ind paa. Og de kappede Ankrene, som de lode blive i Søen, og løste tillige Rortovene, og idet de satte Raasejlet til for Vinden, holdt de ind paa Strandbredden. Men de stødte paa en Grund med dybt Vand paa begge Sider, og der satte de Skibet, og Forstavnen borede sig fast og stod urokkelig, men Bagstavnen sloges sønder af Bølgernes Magt. Det var nu Stridsmændenes Raad, at man skulde ihjelslaa Fangerne, for at ingen skulde svømme bort og undkomme. Men Høvedsmanden, som vilde fredse Paulus, forhindrede dem i dette Forehavende og bød, at de, som kunde svømme, skulde først kaste sig ud og slippe i Land, og de andre bjærge sig, nogle paa Bræder, andre paa Stykker af Skibet. Og saaledes skete det, at alle bleve reddede i Land.

95 Og da vi nu vare reddede, saa fik vi at vide, at Øen hed Malta.¹

2

1. Munk noterer selv:

100 "Jeg understregede i Oplæsningen den vanskelige Sejlads, at den verdslige Kaptajn paa Skuden ikke vil tro Apostlens Ord. Paulus' voksende Sikkerhed jo ringere det gaar. Ordet: Vi skal strande paa en Ø, der af mig opfattes som: vi skal bjerges af en Ø.

Og Øen hed jo Malta, og det var gode og hjælpsomme Mennesker, der tog sig af dem, som tappert havde udstaaet mange Farer."

2. Prædikenen sluttede med en Bøn om, at Gud vilde sende en Engel til Kong Christian, helst en af de store Engle, en Ærkeengel, allerhelst Uriel, ham, der bringer Lys.

Kilde

110 Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

115 10. søndag efter trinitatis, Anden Verdenskrig, Danmarks besættelse 1940-1945, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kaj-munks-praediken-10-sondag-efter-trinitatis>

120

125

130

135

140